ABONNEMENTS

Indochine	Union postale
Un an..... 8$00	Un an..... 10$00
Six mois... 5 00	Six mois... 6 00

Annonces Légales

0$50 la ligne de 6 points sur justification de 9 cicéros quelle que soit la page.

Annonces Commerciales

On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ NHỨT SỐ 56

NGÀY THỨ SÁU

28 SEPTEMBRE 1923

Tổng-lý kiêm Chủ-Bút

NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Le Courrier Indochinois

東 法 時 報

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

DEPOT LEGAL «INDOCHINE» N° 1428

BÁO QUÁN

71, đường Mac-Mahon, 71

SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)

SỐ: 324

GIÁ BÁN

Đông-Pháp	Ngoại-Quốc
Một năm... 8$00	Một năm... 10$00
Nửa năm... 5 00	Sáu tháng... 6 00

Mua báo phải trả tiền trước

Mandat và thơ để gởi cho

M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Rao báo về việc buôn bán hay là việc chi xin thương nghị trước

TRỒNG ĐU-ĐỦ

Trong tuần trước có hai ba tờ báo chữ Pháp ở Saigon rút trong báo *« Journal d'Agriculture pratique »*, xuất bản tại cù-lao Maurice, mà đăng một bài nói về muỗi ky cây đu-đủ, hễ nhà nào chung quanh có trồng đu-đủ thì nhà đó không có muỗi.

Theo bài ấy thì có nhiều người đã có thí nghiệm chắc chắn rồi; có một người nhà ở bên Trung-quốc nhằm chỗ có muỗi nhiều, trước nhà trồng một hàng đu-đủ thì trong nhà chẳng hề có một con muỗi, mà đến chừng bị giông gió làm cho đu-đủ trốc gốc chết hết một khoảnh thì muỗi tràng vô trong nhà cũng như mấy nhà khác không có trồng đu-đủ vậy. Lại có một người nữa ở tại cù-lao Maurice nói rằng trước sân có trồng đu-đủ nhiều và dựa theo chái nhà cũng có trồng ít cây, thì trong nhà có một ít con muỗi mà thôi, mà con nào cũng bay lờ đờ lửng đửng. Bởi người ta có thí nghiệm như vậy nên người ta đoán chắc rằng cây đu-đủ có cái mùi gì con muỗi chịu không nổi nên nó mới lánh xa như vậy.

Cũng trong bài nhựt-báo ấy ký-giả lại còn nói thêm rằng cây đu-đủ chẳng những là có phép ky muỗi mà thôi, mà nó lại còn có phép làm cho thịt loài cầm thú mau mềm nữa. Hễ mình cắt cổ cầm thú rồi mình lấy lá đu-đủ mà gói lại, hoặc mình cột dây mà treo trên cây đu-đủ thì thịt con cầm thú ấy dầu cứng cho mấy cũng phải mềm. Sự này người Annam ta đã có thí nghiệm rồi: mấy người nấu ăn hễ bữa nào ngoài chợ không có thịt ngon họ phải mua đỡ thịt bò già, mà họ muốn cho thịt ấy ăn khỏi cứng khỏi dai thì thường họ lấy lá đu-đủ họ gói cho kín rồi để tới chiều họ chiên thì thịt ăn mềm cũng như thịt bò con vậy. Có người họ mua gà trống mà họ muốn giả làm gà thiến thì họ cắt cổ nhổ lông rồi họ cũng lấy lá đu-đủ mà gói, lại lấy dây mà cột cho chặc treo để đó đến chiều họ nấu, người ăn ai cũng tưởng là thịt gà thiến, bởi vì thịt cũng mềm-mại như thịt gà thiến vậy.

Người Annam ta lại còn biết mấy điều nầy nữa: trái đu-đủ là một vật để ăn tráng miệng lấy làm ngon lắm, mà lại nhuận trường. Nhà nào có trồng được năm bảy cây, có trái chín nhiều, thì dùng mà làm mức, ăn đã thơm mà lại mát miệng.

Xứ Nam-kỳ ta đất thấp thỏi, có bảo vũng cỏ rất nhiều, bởi vậy cho nên có muỗi nhiều lắm. Tuy mình thấy muỗi cắn ngứa một lát, hoặc nổi mận một hồi rồi thôi, chớ không lở lói gì nên mình không sợ, song nhà y-học họ nói rằng con muỗi là một giống độc nó hay truyền nhiễm binh rét. Vậy thì người Annam ta mỗi nhà cũng nên trồng đu-đủ cho nhiều: trước là trừ loài muỗi, sau nữa hái trái mà ăn. Tôi tưởng nếu ai có đất rộng cũng nên lập thử một vườn đu-đủ để lấy trái làm mức đựng trong ly mà bán cũng như nhiều thứ mức của ngoại-quốc làm mà bán trong xứ ta xưa nay đó, thì có lẽ mối lợi cũng chẳng nhỏ. Theo thời-đợi nầy mọi việc đều phải cải-lương hết thảy. Chúng ta muốn tấn-bộ cho kịp người thì chúng ta cũng phải cải-lương nghề nghiệp của chúng ta nữa mới đặng. Sự lập vườn đu-đủ cho lớn để lấy trái mà làm mức, ấy là một cách cải-lương nông-nghiệp mà cũng là chấn-hưng công-nghệ nữa. Vậy thì những người lập vườn làm ruộng cũng nên làm thử coi có nên chăng.

VIÊN-HOÀNH.

VĂN-UYỂN

CHƠI ĐÊM

Các thú phong lưu nếm đủ rồi,
Đêm nầy trăng tỏ ghẹo trăng chơi.
Gài then dưới nguyệt ra cảnh cửa,
Xúi-giỏ xua mây chạy giáp trời.
Xao-xác làng mai gà gáy nhặc,
Khắc-khe dạn cúc dế kêu lơi.
Tư bề cây cỏ sương tim-tạ,
Nhấp-nhán dương chầu ánh sáng ngời.

Nguơn-Tiêu.

HOÀNH-THU EM ÔI!

Hoành-Thu em mấy tuổi trên đầu?
Còn hẩy hẩn-hờ nợ tóc-râu!
Lẻo-đẻo chi sương dầm dọa cúc,
Dỗ-che kẻo bóng xế nhành dâu.
Bốn ngàn năm lẻ nối văn-hiến,
Gồm một hai phe đạo Á-Âu.
Thân để đợi ngày ra hữu-dụng,
Kìa là võ-trụ nợ cơ-cầu!

Lão-Ngạt.

THUẬT BẦN

Nghèo tôi xơi những bắp khoai ngâu,
Nghèo biết phận nghèo dám gọi sang;
Nghèo sớm cháo rau nồi óc nóc,
Nghèo chiều chè chuối bụng chan ban;
Nghèo toan bán nói dư làm nghiệp,
Nghèo tính mua yêu sợ uổng vàng;
Nghèo đỗ vậy sao trang trí-thức?
Nghèo lo con cháu học Tây-Phang.

Lão-Bồng.

THUẬT-BẦN

Các cô ai mua bán cái nghèo!
Nghèo sao nghèo riết thật là eo!!
Nồi không khỏi sợ ngấn ngửa chó,
Mâm sạch đâu lo đậy điệm mèo:
Sớm tính xơi rau lòng dở dói,
Chiều toan húp mắm mắt nào nheo;
Anh em thân quyến khôn thèm tưởng,
Mảnh hồ như vầy chả kịp cheo.

Joseph Nam.

THƠ CỦA NGƯỜI ẨN DẬT

HỌC TRÒ Ở KHÁCH-SẠN

Thưa ngài, từ ngày tôi ngán ngẫm mùi đời nên xa lánh chốn phiền ba mà ẩn cư trong ruộng rẫy, thì tôi chẳng hề có lẻo đến kinh-thành Saigon một lần nào nữa. Tuy vậy mà tôi có nghe người ta đi Saigon về nói rằng bây giờ trên Saigon đường nào cũng có khách-lầu, lữ-quán, nên người ở các tỉnh có việc đến Saigon lấy làm tiện bề ăn ở vô cùng.

Tôi nghe họ nói như vậy thiệt tôi cũng mừng thầm, bởi vì lúc tôi còn nhỏ hễ tôi đi Saigon thì tôi phải kiếm nhà quen mà ngủ đậu, đã mang ơn anh em, mà lại không được thong thả nữa. Mới đây tôi đi ăn đồ gặp đủ mặt hương-chức trong làng, tôi mới tỏ ý khen mấy ông có trí bày lập khách-lầu lữ-quán rồi tôi khuyên hương-chức ông nào có đi Saigon thì ghé vào mấy chỗ ấy mà ở, chớ đừng có đi ở đậu nhà quen mà cực lòng. Có ông cựu hương-giáo thường hay đi Cholon mà bán lúa, mà lần nào cũng vậy, hễ bán lúa xong rồi thì ông ra khách-sạn mà ngủ, ông cũng tiếp với tôi mà khen khách-sạn là chỗ thuận tiện cho hành-khách. Nhưng mà ông lại nói thêm rằng trong tháng nầy đây ông đi Saigon ông cũng ghé khách-sạn mà nghỉ, song rủi ông gặp một việc làm cho ông buồn nên ông thức tới sáng rồi đi về chớ không ngủ được, bởi vì bữa ông lên Saigon nhằm bữa gần khai trường, học-trò ở các tỉnh đều tựu lại đó, mà phần nhiều lên sớm quá nhập trường chưa được, nên ghé khách-sạn ở mà chơi. Trong đêm ấy ông thấy năm sáu trò nhỏ nhỏ chừng 15, 17 tuổi, ở chung với nhau một phòng rồi kêu hai ba con kỵ-nữ má-phấn môi-son vào mà trửng dởn với nhau, làm cho ông ngủ không được ông giận, mà lại thấy phong-hóa suy đồi ông buồn nữa. Đến nửa đêm ông trả tiền phòng rồi kêu xe chở đồ đi khách-sạn khác mà nghỉ cho khuất mắt. Té ra tới chỗ khác cũng gặp như vậy nữa, ông buồn quá không nhắm mắt được.

Vì tôi không có đi Saigon nên không biết khách-sạn ra thể nào mà cũng không hiểu chuyện học-trò chơi-hoa dởn nguyệt ra làm sao. Song ông cựu Hương-giáo thuật chuyện lại cho hương-chức với tôi nghe mà ông còn nổi giận thì tôi chắc chuyện ông nói đó là chuyện có thiệt, bởi vậy hôm nay tôi suy nghĩ hoài. Ở đời trong mọi việc, việc nào cũng vậy, hễ có lợi thì có hại, có tốt thì có xấu. Khách-sạn là chỗ tiện hết sức mà cũng còn có điều bất tiện. Tôi tưởng nếu muốn trừ chỗ bất tiện nầy thì mấy ông chủ khách-lầu lữ-quán ở Saigon nên hiệp nhau mà lập thành một hội, trong điều lệ của hội phải cấm nhặc không cho học-trò mướn phòng mà chơi việc quấy là sự dởn-nguyệt trêu-hoa. Nếu mấy ông chủ khách-sạn mà có lòng làm được như vậy thì mấy ông đã thi ân cho những người ở các tỉnh có con cho đi học Saigon, mà cũng là có ân cùng Việt-Nam xã-hội nữa.

Các ông nghĩ sao?

Nam-Trung-Tẩu.

DẦU SIÊN CŨNG PHẢI KIỆM

Xứ Nam-kỳ ta xưa nay người nước nào cũng cho là xứ cả cơm lớn tiền, mà người bổn xứ cũng tưởng là cả cơm lớn tiền thiệt. Đến chừng nghe thấy dạng sự cơm tiền giàu có của mấy nhà cự-phú bên Âu-Mỹ, rồi mới dửng-dừng-dưng sự cơm tiền của xứ mình! Mới mảnh tỉnh lại là xứ mình có tiếng mà không có miếng. Xứ mình cơm thì nhiều thiệt, mà tiền bạc có bao nhiêu đâu? Mà cũng không phải là không nhiều, nhiều mà lãng-phí lắm rồi cũng ra như ít vậy. Chớ nói rằng: người ở núi Côn-sơn lấy ngọc mà quăn chim sẻ, người ở gành Bành-lãi lấy cá mà nuôi muông, là ý nhiều chớ không phải lãng phí. Lời cổ ngữ ấy thiệt không ăn hiệp với thời nầy, vì lời nói ấy là nhằm thời người đâu thì ở đó, Hoàn vỏ chưa thông lưu, vì xứ ấy ít người mà còn quê, cho nên ngọc chẳng biết dùng, cá ăn không hết, mới xa xỉ như thế, hoặc là lời nói ví dụ mà nghe, cho biết xứ ngọc nhiều cá nhiều tưởng không lẽ ai nỡ lấy ngọc mà quăn chim cho đáng. Nếu có quả lấy ngọc liệng chim là cũng một hai khi mà thôi, chớ liệng hoài thì dầu ngọc như đất cục cũng hết.

Điều xa-xỉ là điều hại, điều cần kiệm là điều nên, từ xưa đến nay, đất nước nào, dân tộc nào, dứng hiền-nhơn quân-tử cũng ràng khuyên dân tộc mình phải cần kiệm. Cho nên tục ngữ ta có câu rằng: «chí công mài sắt chầy ngày nên kim», lại có câu: «góp gió làm bão». Tục ngữ của người Nhựt-bổn nói: «gom bụi phay-phay lại nhồi nên một cục». Tục ngữ người Pháp nói: «tiền bạc là vật vô chủ, mà nó hay ở với nhà kiệm cần». Mấy câu tục ngữ ấy đều khuyên người phải cần-kiệm cả. Còn Đức Khổng-Tử nói: «làm giàu phải có đạo, làm thì nhiều ăn thì ít, tiêu xài thì chậm, sanh lợi thì mau, ở như vậy dầu không dư cũng đủ». Chiếu theo mấy lời ấy thì mỗi người cũng nên để lòng cần kiệm, kiệm lấy sự cần làm gốc, cần lấy sự kiệm làm hơn; cần là làm ra, kiệm là dành để, cần làm mới có, kiệm giữ mới còn, nếu làm ra rồi ỷ có xài nhiều, thì dầu làm có bao nhiêu thì tay làm hàm nhai rồi cũng hết. Kiệm là xài có chừng có đỗi, phải việc thì xài không đáng thì nhịn, cho nên kiệm thì có đức tốt, chẳng phải như người hà-tiện bổn-sẻn kia đâu, người hà-tiện bổn-sẻn kêu là lẫn-sắc chớ không phải là kiệm.

Dám hỏi toàn thể đồng bào ta ở Nam-kỳ đây, xứ ta mỗi năm dưới đất trồi lên cả trăm triệu bạc, rồi làm việc chi mà hết đi? Mua sắm ăn xài mà hết. Ừ, nhà giàu có lớn thì mua sắm ăn xài cũng phải, sản nghiệp của người ta chắc chắn, năm nầy hết còn năm khác, năm nào cũng có thâu huê lợi, năm bảy chục một hai trăm ngàn, có mọi ruột là tá-điền, sẵng dây-tớ là ruộng đất. Chớ kẻ không sảng nghiệp lo đắp đỗi cho qua ngày tháng, hoặc làm công, hoặc ở mướn, hoặc buôn bán, hoặc ruộng nương, sao không dè dặc tiện tặn để dành, hoặc khi mưa nắng mà thuốc than, hoặc khi ương yếu làm không đặng mà chi phí. Cũng bắt chước theo người lòa-lẹt, cũng hàng tây, cũng châu-xá, cũng xa-tanh, cũng cẩm-nhung, cũng chuỗi, cũng vòng, cũng chiên-chiên cà-rá, cũng sa-lông cũng ngọc-thạch mà cũng còn nấp-nơn muốn tới ngọc kiêm-thoan (ngọc-xoàn) mắc cũng mua rẻ cũng mua, mua cho đặng mà xài chơi, rồi túng thét đam cầm, chuộc không đặng lại cầm luôn tới giấy. Câu tục ngữ Pháp có nói như vầy: «xem sự cần kiệm xa xỉ của dân thì biết nước ấy mạnh yếu». Như vậy thì dân khí nước ta tại xứ Nam-kỳ nầy xa xỉ phần nhiều, cần kiệm phần ít, thì làm sao mà xứ ta giàu mạnh cho bằng người.

Các nước đang thương chiến mà đấu với chúng ta, còn ta thì dùng máu trái-tim và mồ-hôi mà chịu với họ thì chịu sao cho thấu! Dân tộc ta ngày nay dầu không lại, chịu không nổi, dầu gì mình chưa có công nghệ giỏi, chịu gì mình chưa có của tiền nhiều. Mình chỉ nhịn thua hoài, chăm chỉ lo làm ăn, hễ nhiều chục tới trăm, nhiều trăm tới ngàn, nhiều ngàn thì tới muôn tới triệu. Dầu họ đam những miếng ngon vật lạ họ khêu chiến, mà ta cũng ngó lơ, chừng ta thiệt giàu ta biết làm công nghệ đồ dùng, thì mình bán họ mua, họ bán mình mua, tiền bạc lại qua khỏi rút về một chỗ.

N. H.

Người tình Ngạc

KỂ MƯỜI LĂM TỘI CỦA LÊ-NGUƠN-HỒNG

(Tiếp theo)

Lê-nguơn-Hồng yêu dùng Đường-tôn-Dần, cho làm Đô-đốc Hồ-bắc, hễ bắt buộc ai có lo hối thì tha, không lo hối thì giết. Hơi dông nồng-nực thấu trời, coi mạng người như cỏ rác, là hai tội vậy.

Tôn-Văn với Huỳnh-Hưng là người gầy dựng Cộng-hòa. Lê-thị đam lòng ganh ghét, âm mưu với Nhiều-hớn-Tường mà phá hại hai người, làm cho khởi nghĩa công đầu, hầu ra tiêu hết. May Huỳnh-Hưng rõ biết sự gian ấy, phải nính đi chẳng đặng như lòng, là ba tội vậy.

Trương-chấn-Võ cùng Phương-Duy có tội hay không thì cũng phải tra xét cho minh bạch. Lê-thị lấy sự hờn riêng vặt-vạnh, đòi hết vào kinh, thông dây-thép riêng cho Viên-hạng-Thành (tên của Thế-Khải) khiến giết hết thảy; mưu hại người đồng chí, là bốn tội vậy.

Trương-dực-Võ xưa đồng hoạn nạn, có công kêu rèo chạy tung chạy tột bấy lâu. Lê-thị ghét kẻ có tài, thông dây-thép cho Lưởng-Quân, làm cho Trương-dực-Võ phải tuẩn quấc nạn nơi Việt-Tây: giết oan tôi có công, là năm tội vậy.

Hồi trận giặc năm quí-sửu, (là năm 1913), Lê-thị mật bắt Ninh-điều-Nguơn, Ninh-điều-Nguơn là người đất Tam-Tương có danh dự, chỉn bởi chỗ thấy khác nhau, mà sanh ra họa hại, bị xử chết bắng; mưu giết anh-hùng, là sáu tội vậy.

Thái-tế-Dân, Quí-vỏ-Lâm, Cao-thượng-Chí cả bọn ấy nghe lời kính của Lê-thị mà độc lập kinh, Tương hai Châu, Lê-thị lại dua mị với Chánh-phủ, cho lậu mưu ra, làm cho bọn ấy chết hết: gạt người trong xứ sở, xô xuống giếng sâu, là bảy tội vậy.

Những bọn bộ tá ngày xưa cùng Lê-thị hết sức, đến lúc tan lìa cách biệt, thôi theo lính về quê ruộng làm ăn, rủi lại bị nghiên nghèo, vì mỗi năm thất bát. Nghe Lê-thị lên ngôi Tổng-Thống, trao tình cầu kiếm chuyện làm ăn. Mong Lê-thị nhớ tới tình xưa, thò tay mà cứu vớt. Chẳng dè bọn Đường-tôn-Dần, Hồ-anh-Sơ, dùa theo ý chỉ Lê-thị, ngăn chẳng cho vào, không phương thấy mặt. Tức mình có kẻ nằm ngang đường rầy cho xe lửa cán, kẻ thì thắc họng, kẻ nhảy xuống sông mà chết cho cam tâm; tàn nhẫn hiểm-hoi, là tám tội vậy.

Phàm lập nước thì dùng quấc-hội là cơ sở, Lê-thị lên cầm ngôi nước, hạ lịnh giải tán hết đi, coi phép nước như không, làm lung-lay cội rễ, là chín tội vậy.

Lại cho phục chức mấy tên Thủ-lãnh, đánh dây-thép đòi về kinh làm nha trảo, để gây tai nạn cho dân, làm cho nước nhà mờ-mịt tối tăm, là mười tội vậy.

Lúc Hà-giang kế vị, cử lẻ ngụy lời

Công văn lược lục

TRONG TY VIÊN-CHỨC BỔN-QUỐC

Theo lời nghị quan Thống-đốc Namkỳ đề ngày 17 septembre 1923:

Thầy Pou-kim có bằng cấp sơ-học đặng cấp bằng vào ngạch Trợ-giáo hậu-bổ, tùy quan Chủ-tỉnh Rạchgiá sử dụng.

Thầy Lư-Thai, nguyên giáo làng, có bằng cấp sơ-học đặng cấp bằng vào ngạch Trợ-giáo hậu-bổ và tùy quan Chủ-tỉnh Soctrang sử dụng.

Thầy Trần-văn-Liêu và Hồ-văn-Khuyến có bằng cấp sơ-học đặng cấp bằng vào ngạch Trợ-giáo hậu-bổ và tùy quan Chủ-tỉnh Travinh sử dụng.

Thầy Nguyễn-văn-Sự và cô Nguyễn-thị-Tranh có bằng cấp sơ-học đặng cấp bằng vào ngạch Trợ-giáo và nữ Trợ-giáo hậu-bổ, tùy quan Chủ-tỉnh Tânan sử dụng.

Thầy Trần-văn-Dư, Giáo-tập hạng năm ở trường sơ-học Bentré, đắc lịnh đổi đi Tânan thế cho thầy Nguyễn-văn-Hạng đã đặng phép vào trường Cao-đẳng Sư-phạm Hanoi.

Thầy Cao-văn-Lang có bằng cấp tiểu-học tây (Brevet élémentaire) đặng cấp bằng vào ngạch Giáo-tập hậu-bổ và đắc lịnh đi dạy ở trường sơ-học Bentré thế cho thầy Trần-văn-Dư.

Thầy Tạ-thanh-Tân, Giáo-tập hạng tư đặng giúp việc ở thành-phố Cholon nay đổi đi coi học trò ở trường Sư-phạm Saigon.

Thầy Phạm-văn-Tinh, tốt-nghiệp ở trường Sư-phạm đặng cấp bằng vào ngạch Giáo-tập hạng tám, và tùy quan Đổng-lý hội Công-đồng thành-phố Cholon sử dụng, thế cho thầy Tạ-thanh-Tân.

Thầy Nguyễn-văn-Phi, có bằng cấp sơ-học đặng cấp-bằng vào ngạch Trợ-giáo hậu-bổ và tùy quan Chủ-tỉnh Hatiên sử dụng.

Cô Phạm-thị-Quí có bằng-cấp sơ-học đặng cấp bằng vào ngạch nữ Trợ-giáo và đắc lịnh đi dạy ở trường tiểu-học con gái ở Chợ-đũi (Saigon).

⁂

Quí vị kể tên sau đây đặng cấp bằng vào ngạch lính tuần-thành hậu-bổ: Trần-thanh-Vinh, Nguyễn-văn-Cang, Trần-văn-Sang, Trần-văn-Tai, Lê-văn-Kiên, Đặng-văn-Vân, Huỳnh-văn-Hạp.

Hai vị lính tuần-thành hậu-bổ: Nguyễn-văn-Long và Trần-văn-Tai tùy quan Đổng-lý hội Công-đồng thành-phố Saigon sử dụng.

Năm vị lính tuần-thành hậu-bổ: Trần-thanh-Vinh, Trần-văn-Sang, Lê-văn-Kiên, Đặng-văn-Vân và Huỳnh-văn-Hạp tùy quan Đổng-lý hội Công-đồng thành-phố Cholon sử dụng.

Quí vị kể tên sau đây đặng bổ vào ngạch lính mật-thám hậu-bổ; Nguyễn-văn-Đệ, Lê-văn-Còn, Nguyễn-văn-Dương.

Ngày 19 septembre 1923

Thầy Trương-ngọc-Hữu, cựu Trợ-giáo thí-sai hạng nhì đặng đem lại vào ngạch giáo-huấn sơ-học lãnh chức Trợ-giáo thiệt thọ hạng tám và tùy quan Chủ-tỉnh Vinhlong sử dụng.

⁂

Theo lời nghị quan Thống-đốc Namkỳ đề ngày 21 septembre 1923:

Quí thầy tốt-nghiệp ở trường điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc Cholon kể tên sau đây nay đặng bổ đi lãnh việc.

1o Quí thầy Nguyễn-văn-Thông và Nguyễn-văn-Dinh, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba tùy quan Thầy-thuốc cai-quản Dưỡng-đường bổn-quốc ở Cholon sử dụng.

2o Quí thầy Nguyễn-văn-Đang và Phan-văn-Ngọc, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba tùng quan Chủ-tỉnh Baclieu sử dụng.

3o Thầy Phan-tấn-Nguyên, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba tùy quan Chủ-tỉnh Bentré sử dụng.

4o Thầy Huỳnh-mai-Hương, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba tùy quan Chủ-tỉnh Cầnthơ sử dụng.

5o Thầy Nguyễn-văn-Sưu, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba tùy quan Chủ-tỉnh Giadịnh sử dụng.

6o Thầy Đặng-văn-Sưu, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba tùy quan Chủ-tỉnh Gocong sử dụng.

7o Thầy Hồ-văn-Ngời, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba tùy quan Chủ-tỉnh Hatiên sử dụng.

8o Quí thầy Nguyễn-văn-Công và Nguyễn-hữu-Hương, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba tùy quan Chủ-tỉnh Mytho sử dụng.

9o Thầy Hồ-văn-Kết, điều-dưỡng y-sanh bổn-quốc thí-sai hạng ba, tùy quan Chủ-tỉnh Sadec sử dụng.

Nhập tịch dân tây

Ông Trần-quang-Thuật, Đốc-phủ-sứ hồi hưu sanh tại Phước-lai (Namkỳ) đặng phép vào ngạch dân Quí-quốc với người con gái của ông là Trần-thị-Huế, sanh đẻ tại Vũng-liêm, ngày 15 février 1910.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG
(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẶC DANH VỐN HƠN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẤT SỐ

Ở TẠI SAIGON, ĐƯỜNG BELGIQUE, MÔN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRỮ Ở TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÙM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

TRƯỚC KHI BÁN LÚA xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15*

CÓ ĐẶT HÀNG NGÀNH TẠI CẦNTHƠ và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ.

thuận, Lê-thị ở Tân-môn, tính trăm bề phá hại, khi tại Hiệp-Phì chuyện tuyệt giao với nước Đức, chút nữa làm hư, dua mỵ với người ngoài, làm thẹn-thuồn cả nước, là mười một tội vậy.

Tại tỉnh Phụng-Tiên và Trực-Lệ, chiến khởi thừa khi người có chuyện mà giựt vị, dùng Kiêm-vinh-Viêm, Nhiêu-hớn-Tường, Đường-tôn-Dần và Hồ-anh-Sơ khiến bọn ấy làm cò ngao giành xé, đặng mình thủ lợi, chẳng chịu cho hòa, lấy thuật hại dân, là mười hai tội vậy.

Chốn Bạch-Cung là nơi thâm xứ, những cung-nhơn biết bao nhiêu trốn ở trên lầu, lấy oai Tổng-thống mà bức hiếp dân-bà, người đồng tâm chẳng dám nói ra, mà cũng không nỡ nói rõ. Ôi! sống thì mang nhơ nhuốt một đời, thát thì chịu thảm sầu nơi chín suối! Ấy là ỷ thế dâm người, là mười ba tội vậy.

Khởi nghĩa hại binh, thì phải có thưởng năm phủ truất, ở nơi mình lịnh, chuộng nghĩa đền công. Lê-thị hai lần lên ngôi cao, quên tình xưa chẳng tưởng tới, đã cầm chừng chẳng phát, lại gây đều rơi máu sanh linh, có người nghèo trôi nổi ra thân thằng ăn-mày, mà chẳng hề thương cảm, là mười bốn tội vậy.

Năm Tân-hợi hồi mới khởi binh, bọn Tô-hương-Võ vưng lịnh Lê-thị tới Kiêm-Lăng, vì bằng chuyện Nam-kinh không xong, thì cái đại sự của Dân-quốc tiêu hết. Bọn Tô-hương-Võ bị thảm tử bởi ai, mà Lê-thị làm lơ, bỏ qua không hỏi tới, làm họ hàng ấy ngẩn-ngơ nơi ngồi rảnh, không chỗ dựa nương, trái nghĩa quên công, là mười lăm tội vậy.

— Đoạn kết còn mảng nhiết nhiều lời, mà chẳng cần dịch hết.

NGUƠN-TIÊN.

Một việc may mắn cho các cô nữ học-sinh

Mới hôm 22 Septembre, quan Thống-đốc Namkỳ ký tờ nghị-định cho phép lập ra ở Saigon một lớp học để chỉ dẫn cho các cô nữ học-sanh cách dạy học đặng sau ra làm nữ Trợ-giáo. Lớp học ấy sáp nhập về trường Nữ học-đường, chỉ để cho mấy cô thí sanh Trợ-giáo, từ 18 tuổi đến 24 tuổi là cùng, phải có bằng-cấp sơ-học. Mấy cô nữ sanh-viên lớp học đó thì ăn ngủ trong trường khỏi tốn hao chi, lại được lãnh mỗi tháng một số tiền cấp cho năm đồng bạc.

Học đó một năm mà thôi, nhưng cô nào mà không đủ sức học hay là tánh hạnh không đặng tốt thì bị quan Thống-đốc Nam-kỳ đuổi ra theo lời xin của bà Đốc-học Nữ-học-đường.

Khi mãn năm học thì các cô nữ sanh-viên đó đặng cấp bằng vào ngạch nữ Trợ-giáo thiệt-thọ hạng tám tùy ý-kiến của một bàn hội ủy-viên khảo xét cách dạy học của các cô và đã biết rõ rằng các cô đủ sức mà lãnh cái trách-nhậm ấy.

Bàn hội-ủy-viên đó thì có bà Đốc-học trường Nữ-học-đường làm chủ-tọa với ba vị nữ-giáo ở trong trường, vừa khảo xét cách dạy học của các cô nữ sanh-viên lại vừa xem xét lý lịch và sổ khuyên điểm về việc học-hành và tánh-hạnh của các cô ở trong trường. Về việc khảo xét ấy thì có các vị nữ-giáo đã có dạy các cô nữ sanh-viên mỗi vị đều cho ý-kiến mình về mấy người học-trò của mình.

Số nữ sanh-viên cho vào học mỗi năm thì tùy quan Thống-đốc Namkỳ định lấy.

Tự do diễn đàn

KẺ NGHỊCH CÙNG XÃ-HỘI

Từ ngày thầy Đại-pháp sang qua đây cai trị chúng ta cho tới nay, thường đem hột giống Văn-minh bên quí quốc qua gieo khắp cùng Lục-châu ta, không biết bao nhiêu lần ngàn triệu hột rồi, lớp nầy không mọc thì đem lớp khác; tội nghiệp thầy ta có lòng thương ta, muốn dìu dắc ta lên đường tấn bộ hầu chen lấn cùng ngoại bang, dạy ta cho biết tương-thân tương-ái cùng nhau, cho biết thương nòi giống nhau nên mới lựa thứ giống thiệt tốt mà trồng khắp cả Lục-châu, năm nầy qua năm kia mà không biết mỏi lòng, thầy ta thường làm gương tốt cho ta thấy mà bắt chước, như trong chư quốc mà có sự tai nạn gì, dầu phải nước thù nghịch của thầy ta mà thầy ta còn không nỡ bỏ qua thay, huống chi là nước đồng-minh lại còn thương xót hơn nữa.

Như hôm trước đây bên Nhựt-bổn bị tai nạn liền liền lớp bị địa-chấn, lớp nước dưng, lớp lửa cháy trong hai ngày nhơn dân bỏ mạng biết muôn ngàn nào mà kể. Thầy ta nghe chuyện chẳng lành liền đánh vô tuyến qua Nhựt-bổn mà phân ưu cùng người Nhựt, qua ít ngày sau nội khắp cả nước Pháp đều treo cờ nửa chừng mà để tang, còn các nhà hát đều đóng cửa nghỉ đêm đó.

Thấy nước người như vậy rồi dòm lại nước ta, ôi!!! đau lòng xót dạ biết bao!! như hôm tháng rồi đây ngoài Bắc-kỳ ta nơi tỉnh Cao-bằng bị một trận bảo rất dữ dội, làm cho nhà cửa tiêu điều, kẻ mất cha người mất mẹ, kẻ lạc vợ người lạc con, chiu chít cùng nhau không biết nương dựa vào đâu. Bởi vậy trong Nam-kỳ ta có ông Nguyễn-đại-nhơn là người háo nghĩa, cổ động trong tờ L. T. T. V. tựa đề Thố-tử-hồ-bi, cho trong Lục-châu biết, kẻ ít người nhiều phụ cấp cho người tai nạn. Kể từ ngày đó tới nay dầu dầu đều gởi tiền đến cậy ông Nguyễn-đại-nhơn gởi ra cứu giúp cho dòng giống ta. Vì vậy nên bọn học-sanh hạt Thủ-dầu-một nghe sự tai nạn như vậy không nỡ ngồi khoanh tay mà ngó nên mới cậy MM. Hậu, Khoa, Tâm, Hiển, Được, Túc giúp sức lập một cuộc hát cải-lương, đặng lấy tiền đó, một là cứu giúp tai nạn ngoài Bắc, hai là giúp cho nhà dưỡng-đường, ba là còn dư lại lập luôn Tương-tế. Bọn học-sanh nầy còn thiếu niên mà biết sự háo nghĩa như vậy, đáng khen thay. Chúng nó vì việc háo nghĩa nên mỗi người đều ráng lo phần việc của mình, nên tập không đầy 20 ngày mà đặng hai bổn tuồng, mới định ngày 8 và 9 tây hát tại chợ. Tôi thấy chuyện sốt sắng của bọn học-sanh nầy thì tôi kể chắc, trong bổn hạt tới bữa đó đến giúp cho bọn học-sanh nầy cho tròn nghĩa vụ.

Than ôi!! tôi không dè có nhiều người làm con nuôi cháu nuôi của Phùng-hạ-Hoai hồi nào mà còn sót lại trong hạt tôi nhiều quá, mà bọn Phùng-hạ-Hoai không biết có cừu hận chi trong bọn học-sanh nầy hay không mà kể từ bữa tập cho tới ngày hát họ thường lập mưu nầy kế kia quyết xô cho sập cuộc háo nghĩa nầy đi, nên đến bữa hát, họ đã không ngó ngàn tới mà lại còn cảng đảng làng xóm không cho đến giúp. Cha chả họ lập mưu kế thiệt độc, đến đỗi việc hèn mạt khiếp nhược hơn hết là việc rơi thơ mà họ còn dám làm, lựa là thứ gì mà họ lại chừa. Mấy ông nghịch cùng xã-hội đó ôi!!! Tôi hỏi mấy ông một đều, vậy chớ bọn học sanh nầy làm việc phải hay là việc bậy? Mấy ông phải biết rằng chúng nó là bọn thơ-sanh mà dám làm việc háo nghĩa như vậy, đáng lẽ mấy ông mến thương chúng nó lắm chớ, tại vì cớ nào mấy ông ố nhơn thắng kỷ như vậy? Tôi lấy làm hổ thẩm giùm cho mấy ông quá chừng!! Mình là bực tu mi mà học theo thói hẹp hòi của đờn bà hoài, dầu cho hờn riêng việc gì cho chín xe mười vàng đi nữa, cũng dung chế cho nó chớ. Vậy chớ mấy ông thường dùng tiếng Trượng-phu chi-chí và tiếng Đại-nhơn đại-độ mà làm gì?

Mấy ông tưởng rửa hận như vậy là toại chí rồi sao, mấy ông đừng tưởng vậy mà lầm, mấy ông hãy lấy kiến mà soi mặt lại, coi mấy ông Annam hay là người nước nào, kìa mấy ông hãy dòm ra ngoài Bắc mà coi! dòng Hồng-lạc của mấy ông còn chơi vơi giữa bể khơi, đang trồi lên hụp xuống kia kìa!!! Mà mấy ông không đau lòng xót dạ, lại lo rửa hận cùng trẻ em trong nầy. Mấy ông nghịch cùng xã-hội! Mấy ông nằm đêm nghĩ lại coi, thầy Đại-pháp dạy mấy ông những giống gì? Sao không noi theo gương của thầy ta trên kia mà bắt chước, dầu không giống thì cũng tròm trèm chút đỉnh chớ! Hễ thằng mực tàu thì đau lòng gỗ, xin mấy ông hãy xét lại.

Hoàng-bá-Lượng,
originaire Thudaumot.

XIN QUAN TRÊN LƯU Ý

Bài « Đều tệ trong làng » của ông Tô-kim-Mới đã đăng trong báo Đông-Pháp số 42 ngày 22 Août làm cho tôi không bỏ qua đặng một việc rất quan hệ cho dân Annam trong làng Vĩnh-thanh-Vân hạt Rạchgiá.

Vì cách mấy năm trước (trước khi cử ban biện tổng Kiên-Hảo) thì hương chức làng mỗi người đều lo phận sự rất nên sốt sắng. Từ ngày cử Ban-biện tổng Kiên-Hảo đến nay thì làng Vĩnh-thanh-Vân càng ngày càng tệ, Hương-chức không lo phận sự cho tròn. Có người lại dám xưng là Tổ-Đỉ như đã có đăng trong báo C. L. số 29 ngày 24 Août 1923.

Làng Vĩnh-thanh-Vân là làng Annam mà nay chức việc cầm quyền sửa phạt là Cao-man và Khách-trú. Ấy có phải là mối tệ về sau chăng???

Hay là tại mấy ông hương-chức lớn trong làng không để ý lo cho tròn trách nhậm, miếng thấy miếng thịt to, ly rượu đầy, dù say sưa thì thôi, chớ chẳng kể chi là doàn hậu tấn phải dưới quyền của người khách.

Vả lại từ người Langsa sang qua Nam-việt đến nay đã có 60 năm thì người đã hết lòng lo cho dân Nam-việt. Người đã quăn cái ách nô lệ xưa kia xa lắc. Sao mấy ông hương chức chẳng xét cho cùng nghĩ cho kỹ, chẳng lựa người xứng đáng mà cho dự cử, lại đem người khách vào làm cha mẹ dân Annam, lại đem cái ách 60 năm trước mà máng trên đầu cổ dân??

Ai là dân Nam-việt, ai là dòng giống Lạc-long thấy đó có động lòng chăng???

Còn như ông H. H. (Khách-trú) thâu tiền vạ của dân bỏ túi mà xài, đến chừng có người dòm thấy đem tỏ với quan trên mà sao quan trên chẳng lấy lẽ công bình mà tra xét. Lại ham chi chút lợi mọn mà quên phức cái nghĩa vụ to tác của mình. Đã chẳng có lòng lo cho hận tấn thì thôi, lại còn bào chữa china mới là thậm ức cho chớ.

- Ước vì quan chủ-tỉnh để ý trông vào mà sửa giùm mối tệ ấy thì lấy làm hữu hạnh cho dân trong hạt Rạchgiá lắm lắm.

LÊ-KIM-CANG, lai cảo.

Tin nước sông Cữu-long-Giang

HẠT HÀTIÊN

Quan Chủ-tỉnh mới hay rằng vì nước sông Cữu-long-Giang dưng lên quá nên kinh Vĩnh-tế và rạch Giang-thành đều ngập. Khi trước thì nước lên có bảy tất, mà trong năm ngày thì nó lên đến chín tất, lại thêm nước đổ rất mạnh làm cho ghe thuyền khó bề lui tới. Hiện nay nước đã tràng đến mấy chỗ ruộng cao rồi, sau khi đã ngập mấy nơi ruộng thấp mới cấy.

HẠT LONGXUYÊN

Quan Chủ-tỉnh hạt Longxuyên có đánh dây-thép cho hay rằng hôm 25 thì nước lên 3.65 qua ngày 26 thì nước lại lên đến 3.67.

Việc thông-hành ở sông Bassac

Nhơn vì nước chảy mạnh lại phần có giông gió thường nên đò đưa ngang sông *Bassac* muốn ngưng lại lúc nào cũng đặng trong vài giờ mà thôi.

THƠ DẦU VẬN TRẮC
Saigon kinh địa đường Lơ-phép,
Có hãng dầu Ách-xô-xa-tép.
Dầu sẵn thiệt tốt với dầu hôi,
Giá rẻ mà dầu thắp rất đẹp.

Đông-pháp thời-sự

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước	8 $. 05
Ngân-hàng Đông-Pháp	8 15
Ngân-hàng Hongkong-Shanghai	8 20
Ngân-hàng Chartered	8 15
Sté de Gérance de la Banque Industrielle de Chine	8 15

GIÁ LÚA

Lúa chở đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos.

Vinhlong	6 $ 40	tới	6 $ 55
Gocong	6 60	»	6 75
Baixau	6 55	»	6 70
Baclieu	6 70	»	6 85
Giá thương bực trung	6 67	»	6 72

XE-HƠI VỚI XE-LỬA ĐỤNG NHAU

Saigon. — Hồi sớm mai bữa 26, lối bảy giờ bốn mươi lăm, cái xe-lửa ở Gòvấp đi ra chạy đến góc đường Paul Blanchy và đường Richaud thì đụng nhằm một cái xe-hơi hiệu Fiat. Người ta vô hại, nhưng cái xe-hơi bị hư hại nhiều.

BỊ XE-LỬA CÁN

Gòvấp. — Tòa Saigon mới tiếp đặng điền-tín ở Gòvấp cho hay rằng hôm 24 đây, lối sáu giờ sáng có một bà già Annam bị cái xe-lửa Saigon-Bienhoa cán chết.

VÀO TRƯỜNG CAO-ĐẲNG THƯƠNG-MÃI

Quí vị kể tên sau đây đặng phép vào trường Cao-đẳng Thương-mãi Hanoi: 3e Lê-văn-Lý, 219 points; 4e Ng.-hảo-Đằng, 218 points; 10e Lương-văn-Hậu, 203 points; 11e Cao-văn-Hai, 202 points; 12e Ngô-văn-Tị, 201 points; 13e Bùi-văn-Quan, 201 points. Trong 16 vị cho vào trường đặng sáu vị người Namkỳ.

PHÁP TRÀNG HẠ SÁT

Tanan. — Hôm 23 Septembre 1923, lối sáu giờ sớm mai thì tên ăn-cướp Cao-mên Pang kêu Yos Pang đã trả xong nợ thế ở tại châu-thành Tânan. Nguyên tên Cao-mên đó vì tội sát-nhơn, giết ông Harthmann với người vợ Annam của ông nên đã bị tòa Đại-hình Mytho xử trảm.

Vụ sát-nhơn ấy chắc có lẽ cũng còn phưởng phất trong trí nhớ của nhiều người, vậy xin kể lại cho độc-giả tường tận.

Hôm đêm 30 juin rạng mặt 1er juillet 1922, tên Pang kêu là Yos Pang đồng lỏa cùng ba tên ăn-cướp là Teb, Néang kêu Ros Néang với Trần-văn-Dương, cả thảy đều có binh khí dữ tợn, áp vô nhà ông Harhmann là một viên quan sở Thương-chánh đã hồi-hưu, ở trong ấp Bình-tư, làng Thái-bình (Tânan).

Khi vào nhà, chúng nó hành-hung một lúc rồi mới giết ông Harhmann với người vợ Annam là Nguyễn-thị-Tình.

Chẳng bao lâu thì tên Pang và bọn đồng-lỏa của nó đều bị bắt cả; tên Pang bị xử tử, còn bọn kia thì bị đày khổ sai. Tên Pang lại chống án kêu oan về tòa Tam-Pháp, nhưng tòa bát đơn và đức Giám-quốc cũng không khứng ân xá cho tên ăn-cướp ấy.

Khi quan Chưởng-lý đặng lịnh bề trên thì ra lịnh rằng việc xử-tử tên ăn-cướp ấy sẽ để tại một chỗ nào ở châu-thành Tânan.

Hôm chúa nhựt 22 Septembre, lối xế chiều thì người ta cho tên Pang hay rằng nó sẽ đi chuyến xe lửa hai giờ xuống Tânan đặng xử nó lại một lần nữa. Cũng ngày ấy cái gươm máy và người giám-sát đi chuyến xe lửa năm giờ chiều xuống Tânan. Cái gươm máy để cách xa khám-đường Tânan chừng 20 thước, để ở một chỗ rộng lớn.

Liền đó thì tin đồn cùng khắp nơi rằng qua ngày mai thì tên ăn-cướp Cao-mên sẽ bị xử trảm.

Sớm mai thứ hai, trước sáu giờ thì có quan Biện-lý Mytho đi với quan Thẩm-án và các viên-chức ở Tânan đến kêu tên Pang thức dậy và cho nó hay rằng cái giờ của nó phải trả nợ cho xã-hội đã đến rồi. Tên Pang nghe cái tin dữ dội ấy coi rất tỉnh táo chẳng hề biết rung sợ. Nó đã biết rằng số mạng nó như vậy đã đành và nó nói rằng nó không có đều chi than trách hết.

Bởi nó không muốn thầy-chùa tụng kinh siêu thăng cho nó cũng là một vị giám-mục rửa tội nên người ta chỉ sửa soạn cạo vén ót và thay quần-áo cho nó một lần cuối cùng mà thôi. Rồi nó lên xe mà đi lại chỗ xử-tử.

Nó bước nấc thang mà đi lên chỗ để gươm máy coi bộ dạng dĩ lắm. Trong nháy mắt thì đầu đứa hung-phạm đã rơi và lọt vào một cái vỏ có đựng mọt cưa!

Vòng theo cái gươm-máy thì có lính mã-tà với bốn vị sơn-đầm ở Saigon xuống đứng chung quanh đặng ngăn cảng người ta xáp lại gần.

Khi xử xong rồi thì đúng sáu giờ sáng, ai nấy đều kéo nhau ra về, không có xảy ra đều chi lạ hết.

ĐẶNG HỌC-BỔNG

Ba chục vị học-sanh đã chấm đậu trong kỳ thi lấy học-bổng vào trường Collège Mytho, theo lời nghị-định ngày 12 Septembre 1923, phân chia vào các trường như sau nầy:

1° *Cho trường Sư-phạm*: Lê-văn-Hoàn, Phan-ngọc-Tôn, Bùi-văn-Hạnh, Nguyễn-ích-Minh, Trần-định-Kiêm, Nguyễn-văn-Nguyên, Lê-văn-Kiên, Dương-văn-Khuê, Trần-văn-Giàu, Nguyễn-văn-Thông, Nguyễn-minh-Chi, Lê-văn-Huê, Nguyễn-văn-Giàu, Đặng-ngọc-Anh, Nguyễn-văn-Thông.

2° *Cho trường Collège Chasseloup-Laubat*: Ng.-khắc-Schéou, Đinh-công-Cẩn, Trương-văn-Quan, Cao-văn-Nhựt, Trần-văn-Dy, Hồ-nhơn-Nghĩa, Võ-văn-Tương, Trần-văn-Phuông, Lê-bá-Diệp, Quảng-v-Hiển, Lâm-v-Tuc, Đặng-văn-Qui, Hồ-tấn-Giỏi, Lê-định-Miêng, Võ-văn-Thông.

HỘI THI

Saigon. — Sẽ mở ra ở Saigon ngày 12 Novembre 1923 một hội thi tuyển lấy 15 vị Thơ-ký hậu-bổ sở Ngân-khố.

Các vị sĩ-tử phải có bằng Thành-chung học (Diplôme de fin d'études complémentaires) hay là một cái bằng-cấp sơ-học cao-đẳng (brevet de l'Enseignement primaire supérieur) và gởi theo đơn (đơn phải dùng giấy tín chỉ) những tờ giấy sau nầy:

1o Một cái khai-sanh; 2o một tờ giấy chép y lại mấy cái bằng-cấp ấy; 3o một tờ sao lục án tòa, như không có thì phải có một tờ chứng tánh hạnh của người xin ứng cử; 4o một cái giấy của quan thầy thuốc cho phải ghim theo hình của mình.

Annonces légales
Dissolution de société

Suivant acte sous seings privés en date à Saigon du 31 Août 1923, enregistré au 1er bureau de Saigon, le 18 Septembre suivant folio 43, case 227, déposé aux greffes du Tribunal de commerce et de la Justice de Paix de Saigon, le 20 Septembre 1923, la société en commandite simple connue sous la dénomination de « *Café Hôtel du Mékong* » dit *Cữu-long-giang Khách sạn* », formée suivant acte du 1er Septembre 1915, renouvelée suivant actes du 15 Janvier 1918 et 10 Janvier 1921 enregistrés, entre MM. Lương-văn-Thân et Cie, a été dissoute, d'accord parties.

M. Lương-văn-Thân a été nommé liquidateur de la dite société.

Pour extrait conforme
LƯƠNG-VĂN-THÂN.

TRĂM NĂM KHÔNG PHAI

NHÀ HỌA CHƠN DUNG
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Số 73, Boulevard de la Somme
(NGANG GARE XE LỬA GIỮA CHỢ CŨ)
SAIGON

Thợ vẻ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 3 cái bằng-cấp Đấu-xảo Hànội; mới năm rồi dự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

Lời rao cần kíp

Chư Nghiệp-chủ và chư Thương-gia, mỗi khi muốn mua đồ hay là bỏ hàng, đừng ái ngại chi hết, hãy đến tại hãng ông BOY LANDRY môn bài số 17 đường Bd Bonnard bên hông rạp hát tây thì chư-tôn sẽ thấy hãng có trữ nào là rượu chác đủ thứ, đồ gia vị và thuốc điếu hiệu JOB.

Nếu chư tôn không có dịp đến viếng hãng chúng tôi thì xin viết thơ, hoặc chữ tây hay là chữ quốc-ngữ cũng đặng mà xin cuốn *ca-ta-lô* có kể các món hàng hóa và giá cả thì hãng gởi cho liền.

Trồng răng

QUAN LƯƠNG-Y CUNAUD
Ở góc đường Chasseloup-Laubat và Pellerin.

Nhổ răng một cách rất êm ái.
Trồng răng bằng sành và răng vàng.

HÃNG CHÁNH BÊN HUÊ-KỲ HIỆU:

ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA E. U. A.

Hãng: ASSOCIATED OIL COMPANY OF INDO-CHINA Ltd

làm Đại-lý toàn cõi Đông-Pháp, môn bài số 34 đường Lefèbvre Saigon

Đánh dây thép để: Associated Saigon — Dầu săng hiệu BROC — Dây thép nói số 62

Lời rao

Cho những chư vị ưa hút thuốc tây hiệu JOB HAVANE đặng rõ, kể từ ngày 15 Avril sắp đến mỗi bao thuốc có để một tấm giấy gọi là prime nếu ai có phần phước đặng tấm prime ấy thì lại tại hãng ông BOY LANDRY ở đường Boulevard Bonnard môn bài số 19 mà lãnh một cái đồng hồ vàng, đáng giá một trăm mấy chục đồng.

Vậy quí khách có hút thuốc hiệu nầy mỗi khi xé ra mà hút thì phải coi chừng cho kỹ.

Nay lời.

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Nhãn hiệu có cầu chứng tại Tòa. — Marque déposée

Ở tại đường Viénot số 40 ngan chợ Saigon mới.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kê-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kim-thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi ni-kên (Nickelé) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đồng cho nhà thơ mà lãy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn-bạch.

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèbre, N° 36-38

SAIGON

THIỆN NGHỀ VỀ VIỆC RÁP MÁY XAY LÚA GẠO

Đã ráp hơn 30 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-pháp.

Cam kết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc.

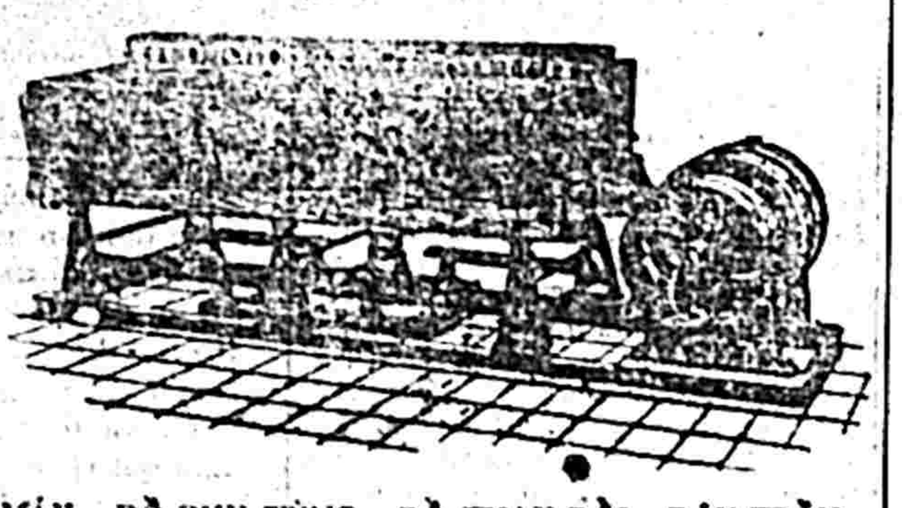

NGUYÊN GIÀN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRÂN EMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TƠ NỒI SÔ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG

HOTEL D'ANNAM

NAM-VIỆT KHÁCH-LÂU

N° 72 & 80, BOULEVARD CHARNER, — 10, QUAI LE MYRE DE VILERS

Đường Kinh-lấp, đường Carabelli và đường mé-sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ, tôi dọn một tiệm ngủ hiệu là HÔTEL d'ANNAM *(Nam-Việt Khách-Lầu)* phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở từng dưới đất được cận tiện Quí-khách, xin Quí-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thong thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngánh rất mát mẽ tại lường mé sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa nhỏ, nhà số 10 Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Cẩn khải.

HÃNG CHÁNH BÊN HUÊ-KỲ HIỆU

ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA E. U. A.

Hãng : Associated Oil Company indochinois Ltd. làm Đại-lý toàn cõi Đông-Pháp ở đường Lefèbvre môn bài số 31 Saigon.

Đánh dây thép để : Associated Saigon. — Dây thép nói số 62.

Đại-lý ở các tỉnh

Cholon. — Lương-dương-Kỳ, 9 Avenue Jaccaréo — *Baclieu.* — Hồng-Hoa — *Camau.* — Quản-đức-Xương
Tânan. — Quản-tiền-Lợi — *Longxuyên.* — Thái-Vượng
Baixàu. — An-kiến-Lợi, Vinh-Tương. — *Sôctriêng.* — Công-Xương — *Cairăng.* — Trần-triệu-Kỳ
Tiêucần. — Đồng-Thượng — *Hocmôn.* — Công-Phát
Nhatrang. — Hạp-Ơn — *Sadec.* — Đồng-Sanh — *Minh-hoa.* — Man-hoa
Pnom-Penh. — Kim-seng-Heng — *Soctrang.* — Huệ-Phát — *Mocay.* — Mỹ-hòa-Đường

Dầu săn hiệu "CUP" kêu là "BROC". — Thượng hảo hạng
Dầu lửa hiệu "CUP" kêu là "TASSE". — Tốt nhứt hạng
Dầu lửa hiệu "CLOCH" kêu là HORLOGE". — Tốt bực nhì

ĐỒ CẨN, ĐỒ THÊU VÀ HOA-LY

Bán tại tiệm

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

Đường Espagne, số 200 (góc chợ mới), Saigon

GIÁ RẺ :

Tiệm nầy có trữ đủ các đồ CẦN DÙNG VỀ ĐIỆN KHÍ như DÂY ĐIỆN BÓNG ĐÈN, QUẠT MÁY ĐIỆN, BÀN ỦI ĐIỆN vân vân và đủ các kiểu ĐÈN THẮP BẰNG DẦU SÁNG VÀ DẦU LỬA có MĂNG SÔNG và HÀNG TƠ LỤA BẮC-KỲ.

Bán sỉ và bán lẻ giá rẻ.

Xưởng thợ-mộc, chạm và cẩn hiệu là:

"Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA"

Tại Láithiêu Quai E. Outrey

Có đóng sẵn đồ các thứ bàn, ghế, tủ, váng v. v. toàn bằng cây Trắc, Cẩm-lai, Gõ và có đủ thứ mặt-đá Cẩm-thạch lớn nhỏ và lãnh làm theo kiểu.

Đã hơn 15 năm nay các nơi đều nghe danh và được vừa lòng cùng khen ngợi luôn. Có sẵn nhiều món rất xinh đẹp, để cho quí ông muốn chọn đồ khéo lạ. Muốn đặt đồ cho khéo và vừa ý, thì nên gởi thơ mà thương nghị với Xưởng-thợ-mộc nầy.

PHÒNG TRỒNG RĂNG THIỆN NGHỀ

HIẾU LÂM-QUANG-SĨ

N° 92, Boulevard Bonnard

Ngang nhà thuốc thí (chợ mới) Saigon

LÂM-NGỌC-THẠCH

Trên lầu N° 58, Rue d'Adran

Ngang tòa Tân-Đáo (chợ cũ) Saigon

Kính cùng quí Ông, quí Bà, quí Thầy và quí Cô đặng rõ : Nguyên chúng tôi làm nghề trồng răng từ bịch răng vàng có hơn tám năm dư, nên sự kỹ cang, chắc chắn và khéo léo của chúng tôi làm chẳng khác chi người Langsa, song một điều nên lưu tâm là nghề chung mà lại ý riêng của người thợ vậy mà thôi.

LÂM-QUANG-SĨ

Kính cáo

KỲ-NGUYÊN

SỞ LÀM BÔNG HOA BẰNG CIMENT VÀ THẠCH-CAO

Ở trước gare xe lửa Xóm-dầu đường Route Basse số 66 Cholon.

Kính trình cùng Quí-ông đặng hay, tôi có lập một sở bông đúc làm bằng Ciment Thạch-cao để gắn nhà đủ thứ kiểu, như Đầu-cột (chapiteaux) ốc-cửa (clef de porte) bông nóc nhà (Taitière) Lang-cang (Balustre) bình (Vase) lại cũng có làm đồ để mả, như mộ-bia (Epitaphe) khuôn nắp mả đủ kiểu. Có đúc đồ bằng béton armé như là : Ống-cống từ hai tất lọt lòng cho tới 8 tất lọt lòng. Trụ hàng rào, trụ ranh đất, nắp đậy ống lớn nhỏ, ghế ngồi ngoài sân, ngoài vườn cũng bằng béton armé, lại có làm gạch Ciment để lót mả, gạch xây nhà bằng béton armé, bồn nuôi cá có kiểu, lớn nhỏ đủ kiểu, chậu trồng cây.

Nói tắc một lời nhứt thiết món chi làm bằng ciment và béton armé đều có đủ hết. Lại tôi có lãnh đứng cất nhà, làm mả, làm hàng rào bằng Lang-cang ciment hay là song ly sắt, cửa ngỏ sắt, các thứ đồ bằng sắt tôi đều có lãnh lãm hết.

Xin Quí-ông muốn cần dùng món chi xin đến nhà thương nghị, hoặc gởi thơ thì tôi cũng hồi âm cắt nghĩa rành và cám thạnh tình.

Nay kính
Huỳnh-văn-Sơn
Kính đốn

LỜI RAO CẦN KÍP

Kính cùng Lục-châu chư quí vị đặng rõ : nhơn vì tôi mới chọn đặng một chỗ đất dùng hầm ngói gạch rất tốt nên tôi đã lập một cái lò-gạch để hiệu là *Nam-thạnh-Phát* tại ngoài vàm Thủ-Thừa tục kêu là Vàm-cũ mé bên (Tânan).

Lò gạch của tôi đây tuy mới lập mà làm đủ thứ ngói gạch, như là gạch tiểu, gạch thức, gạch tàu, ngói đại tiểu, ngói móc, ngói ống.

Lại tôi cũng có trữ bán vôi, ciment, các, gạch bích-lon nữa.

Kính xin chư quí vị thương tình như có cần dùng các món nói trên đây xin tới tôi lui giao tiếp cùng tôi, tôi rất cám ơn.

Chủ nhơn
NGUYỄN-TRUNG-CHÁNH
Làng Bình-Quới

西貢廣昌利信號

DƯƠNG-DIÊN

Marchand de Meubles

Rue Catinat 109-111-113

SAIGON

Tiệm tôi có bán giường đồng chơn vuôn, đồ móc nón bằng đồng ở bên Huê-kỳ mới lại.

Giường đồng, sắt, cây, theo kiểu kim-thời.

Bàn ghế, tủ kiến, đá cẩm-thạch và các thứ ghế hiệu THONET lại có tủ, bàn, ghế đánh vernis tampon.

DUONG-DIEN

XIN CHIẾU CỐ

Đời thạnh trị thái bình, thì con người sanh sống ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi dòm thấy mỗi khi Saigon có bầy chơi lễ, hoặc là cuộc chơi v.v., thì tôi nghiệp cho quí-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chẳng đủ khách-sạn nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một Tiệm-ngủ hiệu NAM-TRUNG KHÁCH-SẠN tại đường Némésis N° 101-103 gần bên góc Tiệm cầm đồ Saigon. Phòng ở từ phía theo mé đường đi rộng rãi mát mẻ lẽ để và yên tịnh, lại gần các mối đường xe lửa Cholon, đường giữa, đường mé sông, và xe Biên-hòa, xe Mytho, rất tiện cho quí-khách khi lên xuống.

Cúi xin quí-khách tưởng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững, thì ơn ấy ghi tạc hằng ngày.

Quản-Lý :

HIỆP et THẮNG.

NAM-HOA-PHAT

SELLERIE HARNACHEMENT

N° 150, Rue d'Espagne — SAIGON

Tiệm nầy của người Annam, có may đồ bắt kế ngựa, da tây, da đỏ, đủ thứ, lộp muôi máy nệm cho xe hơi, xe ngựa, xe kéo, và vỏ xe hơi bằng máy đến khí, (Vulcanisation) y theo lời giao, bể chỗ cũ và lại không có tính tiền.

Lãnh làm ghế nệm ngồi có ruột gà (Ressorts) lộp bằng da, nỉ, nhung, bố có bông; có làm dây nịch bằng da tây theo kiểu kim-thời, rất đẹp.

Tiệm nầy bán mỗi món đều giá rẻ hơn các tiệm khác.

Quí-khách trong lục châu có muốn mua hay là hỏi việc chi xin mời đến tiệm tôi thương nghị, hay là viết thơ thì tôi sẵn lòng hồi âm lập tức.

Toàn là thợ Nam-kỳ làm trong tiệm nầy.

Chủ nhân kính đốn.

PHAM-VĂN-NGO.

TIỆM

HÀ-PHƯỚC-SANH

Vĩnh-Phước — Sadec

Một căng phố trữ đủ thứ thuốc Tây Tàu thần hiệu.

Dầu thơm, giấy, viết, mực, đồ học trò dùng.

Một căng bán xe máy và đồ phụ tùng. Rượu Tây, rượu tàu, đồ hộp và đủ đồ dùng trong đám tiệc.

Giấy, nón, giép, guốt Bắc-kỳ, hàng Bắc, hàng Tàu, lãnh may y phục Annam

Cũng có bán đủ thứ thuốc của tiệm Nhị-thiên-Đường Cholon.

Từng trên lầu có cho mướn Phòng-ngủ.

Tiệm nầy buôn bán chắc chắn và tiếp rước tử tế; giá nói hơn các nơi.

Xin đồng-bang quang cố, tôi hết lòng đội ơn.

Nay kính mời.

Chủ-nhơn : HÀ-PHƯỚC-SANH.

TRẦN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY

ROTINIER

Réparation des Raquettes

Rue Turc n° 14

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, rõng có một nghề làm ghế mây theo kiểu Hồng-kong, ghế dài, ghế dựa, ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thứ, đủ mẫu, đồ đánh trái láng; giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi, tôi rất lòng tiếp đãi.

TRẦN-LONG *cẩn khải.*

Lời rao cần kíp

M. *Nguyễn-văn-Giáp*, sửa máy và đồng-hồ ở đường Amiral Dupré Saigon số 21, nhơn vì có việc phải về Bắc-kỳ nên có gởi các món đồ sau nầy cho bổn-báo cậy rao giùm, ai là nguyên chủ thì xin mời đến Báo-quán mà lãnh :

1 cái đồng-hồ để bàn, kiến xanh, bằng nickel.

1 cái đồng-hồ trái-quít bằng vàng số 611.600.

1 cái đồng-hồ đeo tay bằng vàng số 54 172.

1 cái đồng-hồ trái-quít nickel hiệu Roscof.

1 cái đồng-hồ sắt.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

38, rue de Canton, Cholon

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG DƯỢC TỬU

(Thuốc rượu Nhị-Thiên-Đường)

Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất qui, do nơi tiệm chánh ở tại Quảng-Đông tỉnh Thành gởi lại; điều niên trường thọ, đoạt tạo hóa chi công, xưa nay chưa có thuốc rượu nào mà bổ dưỡng nhơn thân, điều hòa huyết mạch cường tráng tinh thần cho bằng thứ rượu thuốc nầy, hễ uống nó thường thì mặt mày hồng nhuận gái trai già trẻ, bốn mùa đều dùng được, thật nó là bá bổ Thánh-dược, công hiệu như thần.

Nếu uống nó cho thường thì át tiêu trừ bá bịnh; tinh-thần khương kiện, định dưỡng nhơn thần; khai kỳ kiến-vị, máu me đều đặng, nước da mịn màng, những người mà tiên thiên bất túc, hậu thiên thất điều, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Đờn bà mà vàng ủa ốm gầy thì nên dùng nó, hoặc muốn an thai bảo sản, thì uống thứ thuốc rượu nầy khỏi lo hậu hoạn.

Ấy là một thứ thuốc VỆ-SANH rất nên bổ dưỡng.

Chư tôn có mua thì hãy nhìn cho kỹ cái nhản hiệu ông PHẬT mập của hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG thì mới khỏi lầm thứ giả uống vào sanh bịnh.

Trị những các chứng kể ra sau nầy:

1.—Người còn thiếu niên mà dùng nó thì khỏi sự Tiên thiên bất túc.

2.—Người trung niên mà uống nó thì khỏi lo bịnh hậu thất điều.

3.—Người lão niên mà uống nó thì khỏi lo bịnh khi suy huyết kiệt.

4.—Đờn bà con gái mà dùng nó thì khỏi lo về bịnh thất điều.

5.—Người văn nhơn dùng nó thì có ích về thần trí mở mang.

6.—Người thương cổ mà dùng nó thì có ích vì cần lao mà không biết mỏi.

7.—Những kẻ bỏ Á-Phiện mà dùng nó thì có ích vì khỏi phục nguyên bịnh.

8.—Người không có con mà dùng nó thì đặng nhiều con cháu lắm.

CÁCH DÙNG : Mỗi bữa trước khi ăn cơm 5 phúc đồng hồ tùy theo sức mình mà uống.

Giá tiền :	Ve lớn...........	1 25
	Ve thường.......	0 20

Phái-ngừa-Thuốc-giả

Kính lời tỏ với Lục-Châu Chư-Tôn được rõ, những các thứ thuốc Cao-Đơn-Hườn-Tán của bổn Đường đều là thuốc của ông Lương-Y Vi-Tế-Sanh bổn thân ra công chọn lựa các thứ Thánh-Dược nơi mấy Danh-San mà chế luyện cho tận thiện tận mỹ, rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp đời, dùng hình ông Phật mà làm ký hiệu.

Xưa nay cứu sống mạng người lấy số ngàn muôn mà kể, khắp cả Hoàn-Cầu đều xưng danh tụng đức, thiệt bổn Đường mừng chẳng xiết chi.

Chẳng dè mới đây lại có kẻ gian nó giục đồ tư lợi, chẳng kể tôn nhơn nên nó dùng các thứ thuốc rất xấu hèn mà chế ra các thứ Cao-Đơn-Hườn-Tán rồi nó để hiệu là...Tiên-Đường gì đó v.v rồi nó nhái theo kiểu của bổn Đường mà làm những bao, những hộp, những ve, giống tựa tựa như của bổn Đường vậy mà gởi bán các nơi, song hãy xem cho kỹ thì ắc biết giả chơn.

Vậy từ đây, nếu Chư-Tôn có mua thuốc của bổn Đường thì phải nhìn cho kỹ chữ hiệu Nhị-Thiên-Đường và hình ông Phật-Mập thì mới khỏi lầm thuốc giả.

ChoLon, Đường Canton số 38.

Nhị-Thiên-Đường chủ-nhơn cẩn cáo

Nghề mới trong Nam

Xin các ngài lưu-ý, tôi mới mở ra một tiệm họa chơn dung. Trước tôi đã giúp nhiều nhà họa chơn dung trứ danh. Tiệm mới lập mà đã đặng nhiều nhà danh giá ban khen. Hình vẽ thiệt in hình sống tự nhiên, có tinh thần. Mới họa chơn dung Đức Kiêm-thượng. Vẽ đủ thứ theo kiểu Âu-châu. Như là :

Encre de Chine — Mực tàu, couleur aquarelle — Màu vẽ vô giấy, sauce velours. Màu đen mịch, couleur sépia — Giống màu mùng quân, peinture à l'huile — dầu màu vẽ bố.

Nếu tiệm tôi có vẽ không giống không lấy tiền công. Có lãnh vẽ đủ thứ sơn thủy và chim thú. Như lục-châu các ngài muốn vẽ, gởi thơ thì hồi giá cả phân-minh, hoặc không có hình chụp, bổn tiệm coi người mà vẽ cũng được đẹp vậy. Muốn gởi thơ do nơi đây.

ĐẶNG-VĂN-KỲ

N° 5, Rue Martin des Pallères

Près de la gare de Dakao

SAIGON.

QUẢNG-CÁO

Chúng tôi mới lập tại Cholon đường Marins số 133 (Huê viên tửu lầu đi xuống một chút)

Một căng nhà giấy để hiệu là:

LA CONSTRUCTION MODERNE

PLANS ET DEVIS POUR HABITATIONS ET USINES

PRÊTS SUR CONSTRUCTIONS

Để lo cất nhà cùng phố xá theo kiểu kim-thời và cho vay thế bằng khoán.

Bao vẽ họa đồ đủ kiểu, đo ranh đất, đồng nọc về việc nhà đất và cất nhà.

Cho vay thế nhà, đất, phố xá hay là ruộng. Bao bạc thêm đặng cất nhà của tấu khậu v., v.

Cách trả bạc cũng dễ. Thế từ 3,5, 8, hay là 10 năm cũng được bạc lời nhẹ.

Bao vẽ họa đồ nhà máy và lãnh mua các thứ máy, lớn hay nhỏ. Bao máy để tưới ruộng hiệu «moto pompes» tưới mấy trăm mẫu cũng được, đặng dùng trong mùa hạng mà làm thế m mùa. Cách trả bạc mua máy cũng tiện.

Nhà giấy nầy lập ra để giúp cho các vị nông-gia và điền-chủ. Không phải lo về việc Cholon Saigon mà thôi, lo luôn trong Lục-tỉnh và Pnom-Penh.

Vậy vị nào có cần dùng điều chi xin mời đến mà thương nghị. Sau sẽ lập nhà giấy tại Cầntho, Mytho và Pnom-Penh.

Hiện nay nhà giấy chánh ở tại Cholon đường Marina số 133.

Đã nhiều lại rẻ

Vì sau mà các thứ: Thơ, Tuồng, Truyện, Sách, tôi có nhiều thứ hơn hết?

Vì là nhà in nào, có bán thứ nào, tôi cũng có mua, và Truyện, Sách, ngoài Bắc-kỳ, tôi cũng có trữ nhiều thứ, vì vậy mà có nhiều hiệu hơn các nơi, tại Saigon-Chợlớn này. Bởi sao mà tôi bán rẻ hơn người-ta? Bởi tôi mua mỗi thứ, cả trăm, cả ngàn, và tiệm ở tại gốc mà mua, nên có thể bán rẻ đặng: mua sỉ, từ 50$00 sấp lên, sẽ cho Huê-hồng 50%, còn từ 100$00 sấp lên, sẽ có Huê-hồng nhiều hơn.

Còn Truyện « Kim-vân-Kiều » của M. Nguyễn-văn-Vĩnh giải nghĩa, có in đủ hình, giá bán 0$35 một cuốn, nội Nam-kỳ nầy, duy có 1 mình tôi bán sỉ mà thôi; vì tôi đã có giao-kèo làm Đại-lý.

Chư quí-vị, muốn mua lẻ, các thứ truyện, sách chữ Quốc-ngữ, xin đi ngay lại đầu chợ nhóm, Chợ-mới Saigon, coi chỗ nào có cái bảng đề 2 chữ lớn rằng NGUYỄN-TỰ mà mua, thì đặng giá rẻ hơn hết.

Còn muốn gởi thơ và mandat cho tôi thì đề như vầy:

Monsieur LÊ-MAI,

Libraire, boîte postale N° 20 Saigon

Lời rao

Kính tỏ chư quí ông hay : đến ngày 1er Septembre 1923 tôi có mở một cái tiệm tại Saigon *đường Amiral Courbet số nhà 22* gần nhà ngủ Nam-đồng-Hương, bán đủ đồ phụ tùng theo xe-hơi, vỏ, ruột, giường sắt, giường đồng, dầu thơm, nón, áo lót mồ hôi, bán sỉ vân vân.

Vậy xin quí-ông sẵn dịp đi Saigon có ránh ghé tại tiệm tôi mua thử một lần cho biết đồ của tôi bán đó ra thể nào ; hay là gởi thơ nói cho rõ ràng tôi sẽ gởi đến cho quí-ông cũng được.

Gởi thơ:

NGUYỄN-VĂN-KIỆU

22, rue Amiral Courbet Saigon.

Cáo bạch

Nhà hàng hiệu « NAM-KIN » *ở đường Lefèbre 11 et 13*, tôi đã mướn lại rồi.

Kể từ ngày *14 septembre* mở cửa buôn bán luôn luôn.

Những người nấu ăn ròng là người khi trước có nấu cho nhà hàng *Olli-vier*, thiện nghề; nên quí ông quí bà có tiệc đãi gần, đãi xa, hoặc ít, hoặc nhiều, tôi cũng đảm lãnh và sẽ rằng làm cho toàn vẹn.

Có thứ riêng làm các thứ bánh mỗi ngày ; quí ông quí bà muốn đặt thứ bánh nào cũng có và bất kỳ là bao nhiêu tùy thích.

Nhà hàng « *Nam-Kin* » mở cửa bán luôn cả ngày.

Có phòng ăn riêng cho quí khách muốn đặt đồ ăn theo ý mình *(menu spécial)*.

Trước cửa nhà hàng có dán tờ thông báo hằng ngày của phòng thương-mãi nói về giá bạc giá lúa, hàng hóa nhập cản, xuất cản, vân vân.

Có để đủ các thứ nhựt trình tây y quí khách xem chơi.

Simon GẤM,

Directeur du Restaurant « NAM-KIN ».

ĐÁNH DÂY THÉP

Đề như vầy:

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

Cholon

DÂY THÉP NÓI

Số 658

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38, — CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO ĐƠN HƯỜN TÁN RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NẦY;

VẠN-ỨNG-NHỊ-THIÊN-DẦU

Dầu nầy vốn của Ông Y-SANH VI-TẾ-SANH đã dày công tìm kiếm các thứ thuốc nơi các danh-sau, đem về bổn thân chế luyện nấu ra kỉ lưỡng, thiệt nó có sức đuổi phong, ngự hàng, tán nhiệt, công hiệu lạ lắm, bất cầu nội chứng ngoại khoa thảy đều linh nghiệm, các ông có mua thì xin phải nhìn cho kĩ cái nhãn hiệu ông Phật-mập của tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG thì mới khỏi lầm đồ giả.

Chủ trị các chứng kể ra sau nầy:

1° Bốn mùa cảm mạo, nghẹt mũi nhức đầu, tay chưng bải hoải, trúng thử trúng hàng cảm nhiễm khí độc, trong uống ngoài thoa, thảy đều dùng được.

2° Trạo trực, đau bụng, ăn uống không tiêu. Sình bụng ợ chua, lòng như lửa đốt, trong ruột quặn đau, ngoài thoa trong uống, thảy đều dùng được.

3° Đàm lên chặn nghẹt, bất tỉnh nhơn sự, hàm răng ngậm cứng, tức thì phải dùng dầu nầy mà thoa nơi phía trong môi, và thoa luôn nơi màng tang, thoa dưới cổ hai bên cuống họng, phải thoa cho thường thì tỉnh lại liền.

4° Ho hen khò khè, đàm lên chặn nghẹt, hơi thở không được thông, thì phải lấy dầu nầy mà thoa nơi cuống họng và trước ngực cho thường, lại phải nhiễu chừng 10 giọt dầu vào một chén nước sôi mà uống thì thấy hiệu nghiệm.

5° Đờn bà nằm bếp mà hay xây xẩm, hoặc nhức đầu đau bụng thì phải lấy dầu nầy mà thoa 2 bên màng-tang, trên ngực, dưới bụng, rồi cũng coi theo cách nói trên đây mà uống thì thấy sự hay. Hoặc lúc có thai mà dùng thường dầu nầy thì lại càng tốt lắm.

6° Con nít mà bị kinh phong mửa ỉa, ngày đêm la khóc, hoặc hay ọc sữa, trong ruột có phong, ngoài thoa trong uống hiệu nghiệm như thần.

7° Đi tàu đại sông mà mửa, hễ biết mà dùng dầu nầy thì ắc là an nhiên vô sự.

8° Hoặc bị đầu phong đau nhức, hoặc bị phong thấp tay chơn nhức mỏi, hoặc bị phong hỏa mà đau răng, phải dùng thứ dầu nầy mà thoa xát nơ mấy chỗ đau thì ắt hết liền.

9° Nhưng là vô danh thũng độc, các thứ ghẻ chốc, con nít bị thai độc mà sanh ghẻ, ngứa ngáy cả mình, hoặc bị muỗi cắn, hoặc bị sâu xuống; cứ dùng dầu nầy mà thoa thì thấy hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG:

Người lớn mỗi lần từ năm giọt tới mười giọt, con nít, mỗi lần thì từ một giọt đến năm giọt, phải pha với nước trà hay là nước sôi mà uống.

Giá mỗi ve là....... 0$2[illegible]

HÓA-ĐÀM-CHỈ-KHÁI-TÁN

« THUỐC HO »

Thuốc ho nầy của Ông Vi-tế-Sanh ra công lên non núi tìm kiếm các thứ dược tài bào chế ra thứ thuốc ho nầy trị các binh ho: ho gió, ho lao, ho tổn, ho ra huyết, ho lâu năm, và binh tức;

Dầu ho dữ dần cho thế mấy uống thuốc nầy trong nửa giờ thì bớt, vài ngày đã lành binh.

Người thường mỗi ngày uống 1 gói thì trừ được các binh và bổ huyết.

CÁCH DÙNG:

Như người lớn mỗi ngày uống 1 gói khi ăn cơm rồi, hay là đang khi ho, thì uống với nước trà.

Còn đờn bà có chửa uống nửa gói.

Và con nít chừng ba tuổi cho đến 6 tuổi, 1 gói phân làm 4; 6 tuổi cho đến 12 tuổi, một gói phân làm 3; 12 tuổi sấp lên uống nửa gói.

CỮ ĂN: « đồ chiên xào, trái cây, rau sống, đồ say và rượu, mấy món đó chẳng nên dùng tới.

Giá mỗi gói 0$15, — 10 gói... 1$40

THẦN HIỆU NHÃN DƯỢC THỦY

Phàm con người sanh ra ở đời, trong ngũ quan thì có cặp con mắt là một vật chí yếu hơn hết, nếu không cẩn thận, để cho đến rủi ro mà hư cặp con mắt đi rồi thì phải khốn khổ chung thân. Bởi đó cho nên tiệm tôi đã hết lòng nghiên cứu những phương áo diệu mà chế ra một thứ thuốc nước rất hay, để trị các chứng binh con mắt, hoặc bị phong-nhiệt mà sanh nhặm, hoặc sưng, hoặc đỏ, nhứt nhối xốn xang, hoặc sợ chói mà không dám ngó chỗ sáng, hoặc có mộng, hoặc có cườm như bạn nhãn hoạn thảy đều dùng đặng cả.

CÁCH DÙNG:

Mỗi ngày thường nhỏ vài ba lần vào con mắt, kị uống rượu cùng ăn đồ chiên xào nóng nảy.

GIÁ

Mỗi ve lớn là.... 1$00

Mỗi ve nhỏ là... 0 30

NHI-KHOA-CĂNG-CƠ-TÁN

Chủ trị con nít cấp mạng kinh phong, cùng các chứng binh của con nít kể ra sau nầy:

Cảm mạo thương hàng, mình nóng, mặt đỏ, bị đàm ngăn chặn, con mắt láo liên, hoặc trợn trắng, cắn răng, cứng hàm, bất tỉnh nhơn sự, miệng, mũi trúng khí, trong ruột đau thắc, hơi thở khò khè mà làm ra ho, hoặc khóc đêm và giựt tay giựt chơn, dường đại huất bón, hoặc miệng mồm khô khan lại hay khát nước, ấy là chứng CẤP-KINH-PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán nầy.

Còn thoạt nóng, thoạt lạnh, khi mửa khi ỉa, rút tay rút chơn, da mặt xanh vàng mét, ốm gầy, khò khè, ọc sữa, ăn uống chẳng đặng, khóc khan không có nước mắt, đêm ngủ con mắt không nhắm, đường đại, đường tiểu không tốt, tay chơn lạnh ngắt, rét lâu chẳng hết, ấy là chứng MẠNG-KINH-PHONG phải dùng nước gạo rang mà cho uống với thuốc tán nầy lập tức thấy hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG:

Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày một gói. Từ 4 tuổi sấp lên, mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Còn con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trừ đặng các chứng binh và mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói-giá là............. 0$25

THẦN HIỆU PHÁT LÃNH HƯỜN

THUỐC NÓNG LẠNH

Trị binh nóng lạnh, binh rét, ban bạch, ban điều, cảm mạo sương hàng, phát nóng, phát lạnh, hoặc nóng mê man, nhức đầu, miệng khô, tứ chi mỏi mệt, ăn uống không tiêu.

CÁCH DÙNG:

Người lớn mỗi ngày uống 1 gói là 14 hườn, uống với nước trà.

Còn con nít một tuổi uống 1 hườn, 2 tuổi uống 2 hườn, 3 tuổi uống 3 hườn.

Con nít mấy tuổi thì uống theo mấy hườn, tới 14 tuổi thì uống theo như người lớn dùng 14 hườn mà thôi.

Như binh rét thì phải uống trước chừng 2 giờ đồng hồ khi chưa có phát rét.

CỮ ĂN: « rau sống, trái cây, đồ nguội lạnh, mấy món đó chẳng nên dùng tới »: Làm y theo như vậy, dầu binh nặng lung, hễ uống thuốc nầy vài ngày thì hết binh.

Người thường mỗi bữa sớm mai uống 3 hườn bổ thận. Hãy nhìn chắc cái nhãn ÔNG-PHẬT, hiệu Nhị-Thiên-Đường, thì mới phải là thuốc thiệt kẻo lầm thứ giả.

Giá mỗi gói.......... 0$16

Mẹ-cú con-tiên

Bá-Huê khách-lầu, tục kêu nhà ngủ ông-cọp ở ngang Trường-tiền của đường Pellerin, môn bài số 102 và 104.

Mới ngánh-lập thêm một sở khách phòng cũng một trong đường ấy; phòng đã rộng, mát, sạch; tủ, bàn, ghế, giường và mùng nệm tinh-khiết có chỗ tắm chỗ tiêu dùng máy nước rưới rửa, lại có nhà bếp phòng boy riêng theo mỗi căn; rất tốt đẹp hơn sở phòng chánh; thật nên yên-tịnh, chẳng ồn-ào, không tạp-nạp như các nơi khác, quí khách đã có đến rồi cũng đủ biết, vì bổn hiệu không vụ lợi thái-quá, để chỗ khách-phòng lấy làm chỗ hí-phòng, làm cho khách lữ chơn tạm trú ái ngại đêm hôm ồn-tạp nghỉ ngơi không được.

Sở khách-phòng nghánh nầy nếu khách viễn phương muốn đến Saigon chơi lâu ngày hoặc ở dưỡng binh, cũng tiện vì rộng lớn lại có chỗ cho kẻ phục sự ở ăn nấu nướn được.

Kính cáo Lục-châu tường tất.

Chủ-nhơn,

Huỳnh-đình-Điển, cẩn khải.

THIỆT-NGHIỆP-XƯỞNG

F. NAM & L. LUC FRÈRES

đường Pellerin môn bài số 142, 144

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ-sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giái.

CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo vân vân, dùng máy điển dồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vỡ tầm thường và dùng chữ.

RÈN GIƯỜNG SẮT

VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN

LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa và rào sắt, cửa ngỏ rào sắt đủ kiểu để rào mã.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe-máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẽ.

TIỆM ĐÓNG XE

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Luro môn bài 99 và 101

(Đất-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo và cũng có bán các thứ xe củ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá tị bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bất kể xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chuông đạp hai tiến, bình dằ thắp đèn khi đá theo xe. Sơn xe. — và sửa xe.

Cúi xin qui khách có dịp đến Đất-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngởi, thì tôi rất cám ơn hạ cố. Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cùng giá cả tôi sẳn lòng hầu đáp.

Chủ-nhơn cẩn khải.

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN

ĐÓNG GIÀY

TAY VÀ ANNAM

LÊ-VĂN-BẾN

CHỤP HÌNH

VÀ RỌI HÌNH

RA LỚN

— SAIGON —

17-19 Rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

Nam Châu khách lầu

NHA HÀNG CHO MƯỚN

PHÒNG NGỦ

Ở đường Amiral-Courbet

số 29, 31, 33, 35, Saigon

Sửa sang rất tinh sạch, và bồi-bếp có thứ-tự. Vậy từ đây cúi xin trong Lục-châu chư quí-bà quí ông có dịp đi đến Saigon, xin vui lòng ghé tạm, an nghỉ bước đường, rất cám ơn hạ-cố.

Chủ nhơn: Trương-thái-Trư.

Tổng-lý: Lâm-quang-Rơi.

Cẩn bạch.

HÀNG NHÀ LÀM RA: GIÁ BÁN THIỆT RẺ

TANG-KHANH-LONG chúng tôi mới lập thêm một hãng tại **Hanoi** số nhà 152 đường **Coton**, chỉ chuyên chế các thứ hàng kể ra sau đây:

Nón Casque trắng-vàng-sám, đủ kiểu; Giày tây, giày hạ Annam, giép Nhựt-bổn.

Chiếu trải salon, và cầu thang; tapis chùi chân; rương và valises bằng da.

Ghế xích đu, ghế Thonet « chaises ».

Đờn kim trơn, và cần, đủ kiểu; hàng bảo xuyến, lãnh, the, lụa, vải may mùng, đồ thêu, dentelles, bà-ton (cannes).

Nón nỷ « foutres » mua lại bên tây. Và khắc các thứ con dấu bằng đồng, bằng đá, Cẩm-Thạch vân vân.

Như qui khách muốn mua thứ gì về bán, sẽ có lời nhiều thời xin dời gót ngọc lại tiệm **Tang-khanh-Long** số nhà 10 đường Catinat và tiệm nhánh **Đồng-nam-Mỹ** số 90 đường Bonnard; giá cả chúng tôi xin tính theo như ở Hanoi.

Nay kính mời

TANG-KHANH-LONG

HANỘI. — SAIGON.

TIỂU-THUYẾT

CAY ĐẮNG MÙI ĐỜI

(Tiếp theo)

Hai đứa đờn ca hơn nửa giờ đồng hồ, bà Hội-đồng sợ nó mệt nên biểu nghỉ rồi mở một cái tủ nhỏ, lấy ra một hộp bánh mì mà biểu hai đứa ăn. Con Liên mắc cở không chịu ăn. Thằng con bà Hội-đồng, nảy giờ nằm dấp mền mà nghe đờn, thấy hai đứa không chịu ăn bánh, liền tốc mền ngồi giậy, lấy bánh đưa tới tay con Liên với thằng Được mà ép ăn. Hai đứa cực chẳng đả phải ăn, rồi thằng nhỏ cũng lấy mà ăn nữa. Ba đứa ăn bánh nói chuyện chơi với nhau coi vui vẻ lắm. Bà Hội-đồng thấy con vui thì cũng vui trong lòng, mà lại thấy hai đứa kia ngộ-nghĩnh bà cũng động lòng thương nữa. Bà hỏi thăm coi hai đứa con ai, nhà cửa ở đâu. Thằng Được nói rằng nó gốc ở Gocong, còn con Liên thì ở Baria, hai đứa đi theo thầy qua Travinh, rủi thầy bị quan bỏ tù nên hai đứa phải đi đờn kiếm ăn mà chờ thầy.

Bà Hội-đồng nghe nói thì chưng hửng mà nói rằng:

— Vậy mà qua tưởng hai cháu nhà ở gần đâu lối đây chớ. Té ra hai cháu không phải anh em ruột hay sao?

Thằng Được trả lời rằng:

— Thưa, không.

— Bây giờ hai cháu tính đi đâu?

— Thưa, con tính dắc nhau trở xuống Trà-vinh đặng đón thầy con, vì còn có ba bữa nữa thầy con mãng tù.

— Tội nghiệp quá! Mới bây lớn mà lưu lạc bơ vơ như vầy chớ!

Thằng con bà Hội-đồng day qua ôm bà mà nói rằng: « Má, biểu dọn cơm cho anh đó với chị đó ăn với con, má. » Bà và hung con và cười, rồi hối bạn nấu cơm riết đặng ăn rồi có đi cho kịp con nước.

Cơm dọn ra cá thịt canh rau một mâm vỉ-vèo, hai đứa thấy vậy lật đật xếp đờn rồi nói nhỏ với nhau tính từ mà đi xuống Vũng-liêm cho sớm. Bà Hội-đồng biết ý nên cười mà nói rằng: « Khoan đã, để ăn cơm no rồi sẽ lên ». Hai mẹ con ép riết túng thế hai đứa phải ăn. Ăn cơm rồi, trời đã nửa chiều, nước rùng ròng, mấy tên bạn sửa soạn chèo đặng lui ghe. Thằng Được với con Liên dợm muốn lên bờ, bà Hội-đồng liền móc túi mà cho hai đứa một đồng bạc.

Hai đứa tạ ơn rồi xách đờn đứng giậy bước ra. Thằng con bà Hội-đồng ngó thấy liền khóc rống lên. Hai đứa đứng khựn lại đó không hiểu tại sao mà nó khóc, còn bà Hội-đồng lật đật ôm con mà hỏi: « Sao vậy con? Con có đau bụng hay không? » Thằng nhỏ và khóc và lắc đầu mà nói rằng: « Tôi hổng chịu! Má làm sao biểu anh đó với chị đó ở dưới ghe đờn ca chơi với tôi he. Má để hai người đó đi lên đây tôi đau nữa da ». Bà Hội-đồng lắc đầu mà nói rằng: « Biểu sao được, con! » Thằng nhỏ vùng rẻ lên mà khóc nữa. Bà Hội-đồng thấy vậy mới biểu: « Thôi, con nính đi, để má biểu nó đi theo dưới ghe chơi với con ».

Thằng nhỏ nghe nói thì nính khóc. Bà Hội-đồng mới kêu thằng Được vô mui rồi biểu hai đứa nó đi theo bà đặng chơi với con bà, muốn bạc tiền bao nhiêu bà cũng cho hết. Thằng Được cứ lắc đầu hoài, nói rằng bữa 18 thầy nó mãn tù nên nó phải trở xuống Travinh mà kiếm thầy. Bà Hội-đồng suy nghĩ một hồi rồi tính với thằng Được để bà viết thơ cho thầy thông Sự ở Travinh mà cậy thầy nói lại giùm với thầy Đàng hay sự hai đứa nó đi theo bà qua Mytho và dặn hễ ngày thầy Đàng mãn tù thì trao cho thầy 10 đồng bạc đặng thầy làm phí lộ qua Mytho lại đầu cầu quây mà kiếm ghe bà. Thằng Được thấy bà Hội-đồng tử tế mà nhứt là thấy con bà triều mến thì động lòng, nên nghe tính như vậy thì nó chịu, song nó xin để cho nó viết riêng cho thầy nó một bức thơ nữa kẻo thầy nó nghi. Bà Hội-đồng lấy làm vui lòng nên lật đật lấy giấy viết ra mà viết một bức thơ nói cạn kẻ cho thầy thông Sự rõ, rồi bà trao giấy viết cho thằng Được viết riêng một bức thơ cho thầy Đàng nữa mà xin thầy hễ mãn tù thì lại nhà thầy thông Sự lấy tiền rồi qua Mytho mà kiếm mình.

Thơ viết xong rồi bà Hội-đồng niêm lại và sai một tên bạn cầm xuống nhà dây thép Vũng-liêm mua cò mà gởi. Tên bạn vừa ra đi bà lại nghĩ rằng bây giờ trời đã chiều rồi, mà từ đó xuống Vũng-liêm thì xa đường, sợ đến đó nhà dây thép đóng cửa rồi mua cò không được. Bà mới tính với thằng Được để lui ghe mà đi cho kịp nước rồi sáng bữa sau qua Chợ-lách sẽ bỏ thơ chẳng muộn gì.

Thằng Được với con Liên nghe lời mới đem đờn và hoa-ly vô trong mui đặng trống chỗ cho bạn đứng chèo, rồi hai đứa đứng kè-rè ở ngoài chớ không dám vô. Bà Hội-đồng trải chiếu thêm phía sau cho rộng rồi biểu hai đứa vô mà nằm. Ghe lui thì thằng con bà Hội-đồng vui vẻ hết sức, cứ biểu thằng Được nằm một bên nó mà thôi. Đến tối thằng Được đờn cho con Liên ca, nội dưới ghe từ chủ cho tới bạn ai cũng đều thích ý.

(Sau sẽ tiếp theo).

Imp. du Đông-Pháp Thời-báo, 71 rue Mac-Mahon

Tirage 3.000 ex.

Le Gérant: Nguyễn-kim-Đính